

BÀI TẬP NHẬN DIỆN KỸ NĂNG & TINH THẦN PVTĐL

Tình huống 1: Học viên mới vào trung tâm

- TVV: Chào em, vào đây được 2 tuần rồi, cảm nhận sau 2 tuần ở trung tâm thế nào em?
(.....)
- HV: Chán chịu không nổi thầy ơi! Không biết chừng nào mới được về nữa. Không thấy có tương lai luôn.
- TVV: Em cảm thấy rất chán và không biết tương lai sẽ như thế nào. (.....)
- HV: Dạ... (cúi mặt xuống đất, im lặng 1 lúc), thua... em thua thiệt rồi thầy.
- TVV: Em cảm thấy tuyệt vọng với cuộc sống hiện tại. (.....)
- HV: Đúng là tuyệt vọng á thầy, không tương lai cho một thằng xì – ke, không biết khi nào mới được về nhà, mà về có dính án này nữa thì không còn gì thiệt.
- TVV: Em mong ngóng ngày rời trung tâm, và nghĩ mình không có cơ hội để thoát khỏi những đánh giá của người khác về chuyện em chơi heroin. (.....)
- HV: Dạ, mới vô nên chưa quen sinh hoạt trung tâm, rồi nghĩ đến tương lai thấy bế tắc, bít cửa hết trơn.
- TVV: Mỗi lần nghĩ đến tương lai là em thấy không có hướng giải quyết nào.
(.....)
- HV: Thầy nghĩ coi, làm gì có hướng nào cho xì – ke, đã dính vô nghiện rồi thì không cả đời mang tiếng nghiện thầy ơi. Lần nào đi cai em cũng muốn làm lại cuộc đời nhưng có được đâu.
- TVV: Dù thấy vô vọng nhưng em cũng đã nỗ lực đi cai và muốn làm lại cuộc đời rất nhiều lần rồi. (.....)
- HV: Lần nào chả vậy thầy, thằng nào ở trong đây cũng nói ngon lắm nhưng ra ngoài là được ba bữa à.
- TVV: Em thấy ở trong trung tâm thì dễ nói bỏ nhưng về nhà thì rất khó khăn để mà làm được những điều đã nghĩ. (.....)
- HV: Dạ, ở đây muốn nói gì mà chả được thầy, nhưng ai ngon thì về nhà mà vẫn quyết tâm như ở trung đây nè. Hoặc trừ khi có thuốc tiên.
- TVV: Anh thích ý của em về việc giữ được sự quyết từ bỏ là rất khó và ở cộng đồng mà giữ được mới chứng minh được bản lĩnh của mình. (.....)
- HV: Dạ, đúng rồi bởi vậy...

BÀI TẬP NHẬN DIỆN KỸ NĂNG & TINH THẦN PVTĐL

Tình huống 2: Học viên vi phạm nội quy trung tâm

- TVV: Hùng nè, ngồi nghỉ một chút đi! Uống ly nước đi em! (.....)
- HV: Dạ, cán bộ, nhưng em tại thằng Nam nó gây sự em trước chứ đâu phải em muốn đánh nó đâu.
- TVV: Cứ từ từ, anh nói cứ ngồi nghỉ trước đã, chuyện đâu còn có đó ở đây có bao nhiêu là cán bộ mà em lo gì. Rồi nè, nay anh phải lấy nước cho chú uống đó (cười cười). Nào uống nước trước đã. (.....)
- HV: Dạ, em cảm ơn cán bộ.
- TVV: Ok thằng em! (.....)

Giữ im lặng khoảng 2 – 3 phút, hoặc 5 phút tùy theo nhận định của TVV thấy học viên đã đủ bình tĩnh lại để có thể bắt đầu buổi nói chuyện.

- TVV: Hùng, trước khi nói chuyện anh muốn em hít thở 3 hơi thật sâu. Và nhớ không nói tục (địt đéo nhe) và động tay động chân nhe. (.....)
- HV: Dạ, em biết rồi.
- TVV: Bình tĩnh và đồng ý như thế là tốt rồi. (.....) Giờ em đã sẵn sàng để nói chuyện chưa? (.....)
- HV: Dạ rồi.
- TVV: Kể anh biết chuyện gây gỗ đánh nhau giữa em và Nam là như thế nào? (.....)
- HV: Dạ, mới đầu là...

BÀI TẬP NHẬN DIỆN KỸ NĂNG & TINH THẦN PVTĐL

Tình huống 3: Học viên phản kháng

- HV: Cán bộ làm gì mà khó quá vậy, làm mệt thì cũng cho nghỉ một tí chứ, người chứ có phải cái máy đâu mà nghỉ một tí cũng không cho.
- TVV: Em rất tức giận và muốn được nghỉ mệt một tí khi làm liên tục. ***(Để nói được câu này, chính cán bộ/TVV là người phải im lặng và hít thở sâu hít nhất là 5 hơi thật sâu. Đồng thời xác định được định hướng của mình lúc này làm sao để có được sự hợp tác của học viên phản kháng này.)*** (.....)
- HV: Chứ sao nữa, cán bộ nghĩ đi tụi em cũng làm đàng hoàng chứ có phải dân cà chớn đâu mà nghỉ tí cán bộ cũng không cho.
- TVV: Anh ghi nhận là có những lúc em làm việc một đàng hoàng. (.....)
- HV: Thì đó, từ sáng giờ em vẫn làm quá trời tại cán bộ chỉ thấy em dừng tay, mà em mới vừa đứng nghỉ có một chút thôi đó.
- TVV: Tôi đồng ý là nãy giờ tôi quan sát nhóm bên kia, và khi quay lại thì tôi nhìn thấy em đứng nghỉ. (.....)
- HV: Đó thấy chưa, thì ít nhất cán bộ cũng hỏi một tiếng hay nhắc nhở nhẹ nhàng thôi chứ.
- TVV: Em muốn là mình được hỏi trước khi bị la và giao tiếp nhẹ nhàng. (.....)
- HV: Ai chả muốn vậy cán bộ, ba mẹ em cũng có đóng tiền mà.
- TVV: Okie. Anh đồng ý với em là mọi người cần được tôn trọng và anh sẽ làm việc với em trên tinh thần tôn trọng và cả sự hợp tác giữa anh và em để hoàn thành công việc ở đây. (.....) Em đồng ý với cách này chứ! (.....)
- HV: Nếu tôn trọng và hợp tác thì còn gì để nói đâu.
- TVV: Tốt, anh ghi nhận sự hợp tác của em. (.....)

BÀI TẬP NHẬN DIỆN KỸ NĂNG & TINH THẦN PVTĐL

Tình huống 4: Học viên sắp hồi gia

- TVV: Chào em! Sắp được về rồi chắc vui dữ lắm đây heng. (.....)
- HV: Dạ, vui lắm cô. Nhưng cũng thấy lo lo cô.
- TVV: Em cảm thấy có phần lo lắng. Chia sẻ với cô xem điều gì đã khiến em lo lắng khi sắp được về nhà? (.....)
- HV: Dạ không biết nói làm sao nữa! Em mong được về nhà lắm nhưng khi được về thấy cũng mịt mùng quá cô, không biết tương lai có quay lại gặp cô ở đây không nữa.
- TVV: uhm. Em có tâm trạng vừa mừng vừa lo. Em vui khi được về nhà và em lo lắng khi nghĩ đến tương lai. (.....)
- HV: Dạ ra khỏi cái công này là tự do, về tới nhà là dân ma dân quỷ đây đường luôn cô ơi.
- TVV: Ý của em là khi về tới nhà sẽ có rất nhiều điều cám dỗ em chơi lại ma túy và em không chắc chắn là mình có thể mình có thể chống chọi với những điều này. (.....)
- HV: Chính xác đó cô, bởi vậy ta nói chơi dễ bỏ không dễ chút nào. Giờ chả biết làm sao hết, cô có thuốc tiên hay cách nào giúp em hết nghiện không cô chứ không vài bữa nữa cô lại đón em vô đây tiếp á. (cười...)
- TVV: Cô nhận thấy em có suy nghĩ về tương lai và cũng có mong muốn là có một cuộc sống mới không có vướng bận ma túy. (.....)
- HV: Dạ đúng rồi cô, mong muốn là một chuyện mà thấy sao khó khăn quá cô.
- TVV: Em thấy từ bỏ ma túy là rất khó khăn. Cô cũng nghĩ chuyện này khó thật. Vậy giờ cô và em thử bàn luận với nhau xem liệu mình có thể làm gì để khi hồi gia mình có thể đối phó với những cám dỗ chơi lại. Em nghĩ thế nào? (.....)
- HV: Dạ hay quá chứ cô, cô nói đi.

Tư vấn viên bắt đầu cũng thảo luận với học viên về các chiến lược đối phó với cơn thèm nhớ trong tài liệu phát tay.